

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **MUDr. M. D.**, zastoupené Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 223/9, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2015, č. j. MPSV-UM/7062/15/4S-HMP, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2017, č. j. 1 Ad 17/2015 - 91,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátce, se sídlem Muchova 223/9, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **1 573 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2017, č. j. 1 Ad 17/2015 - 91 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž městský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-UM/7062/15/4S-HMP ze dne 3. 4. 2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] **Napadeným rozhodnutím** žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 16. 1. 2015, č. j. 2655/2015/AAE, kterým nebyl žalobkyni přiznán doplatek na bydlení na základě její žádosti ze dne 27. 10. 2014 za měsíc říjen 2014 a následující měsíce. Úřad práce vysvětlil, že v jiném řízení žalobkyni nepřiznal ani příspěvek na živobytí, jelikož příjem společně posuzovaných osob dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi"), ve výši 9 400,76 Kč přesahoval částku živobytí společně posuzovaných osob ve výši 6 275 Kč. Jelikož žalobkyně nezískala z důvodu zjištěných příjmů nárok na příspěvek na živobytí, nesplňuje podmínku nároku na doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věta první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný vyložil, že podmínkou přiznání doplatku na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí, proto žalobkyni nemůže být přiznán doplatek na bydlení. Bylo vycházeno z průměrného příjmu společně posuzovaných osob (žalobkyně a jejího syna, který s ní společně žije) v měsících červenec 2014 až září 2014, ve výši 14 462,7 Kč, přičemž tento výpočet byl podrobně popsán. Příjem pro účely příspěvku na živobytí dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi tvořil částku 9 400,76 Kč (po odečtu přiměřených nákladů na bydlení ve výši 35% příjmu společně posuzovaných osob). Částku živobytí společně posuzovaných osob stanovil úřad práce ve výši 6 275 Kč (tato částka nebyla navýšena o částku uvedenou v ustanovení § 26 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi). Za takové situace tedy nebyly splněny podmínky obsažené v ustanovení § 33 odst. 2 věta první zákona o pomoci v hmotné nouzi při přiznání doplatku na bydlení. Nárok nelze přiznat ani dle věty druhé téhož ustanovení, jelikož příjem zjištěný v řízení o příspěvku na živobytí (ve výši 9 400,76 Kč) převyšuje 1,3 násobek částky živobytí společně posuzovaných osob stanovené v řízení o příspěvku na živobytí (6 275 * 1,3 = 8 157,50 Kč). K týmž závěrům dospěl žalovaný i ve vztahu k dalším měsícům. Za této situace se přitom správní orgány nemohly zabývat dalšími okolnostmi stran výdajů žalobkyně, neboť to by bylo možné teprve tehdy, pokud by žalobkyně měla nárok na předmětnou dávku.

[3] V podané žalobě žalobkyně namítala, že její sociální a ekonomická situace je velmi nepříznivá, stejně jako její zdravotní stav, čímž se nikdo dostatečně nezabýval. Poukazovala na to, že její výdaje na bydlení převyšují příjmy. Svou bytovou situaci se snaží řešit, avšak neúspěšně. Za takové situace měla podle svého názoru nárok na pomoc ze strany státu. Dovozovala, že je osobou v hmotné nouzi podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, přičemž na ní rovněž dopadá ustanovení § 3 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dospěla proto k závěru, že měla nárok na doplatek bydlení dle ustanovení § 33 odst. 1 písm. b) téhož předpisu. Žalovaný spočetl náklady na bydlení bez ohledu na realitu. V její věci mělo být rovněž postupováno dle ustanovení § 26 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, jelikož nebylo prokázáno, že by svůj majetek nevyužívala ke zvýšení svých příjmů; ostatně její stav jí znemožňuje tento majetek využít jako další zdroj příjmů; tyto skutečnosti nadto byly posuzovány protiprávně, protože ty se mají zkoumat až po uplynutí 3 měsíců vyplácení dávky. Tento majetek byl nadto špatně ohodnocen. Žalovaný nezkoumal, zda prodej či jiné využití tohoto majetku by byl úměrný zisku z něj plynoucímu. Vzhledem ke svému majetku považovala požadavky žalovaného za absurdní, zvláště když sám byl po dlouhou dobu nečinný. Správní orgán nadto upřel

žalobkyni právo na seznámení se s podklady rozhodnutí. V neposlední řadě namítala, že správní orgány používají značně neurčité a nejasné pojmy.

[4] V **napadeném rozsudku** městský soud vyložil, že podmínkou nároku na přiznání doplatku na bydlení je buď získání nároku na příspěvek na živobytí, nebo posouzení toho, zda lze žadatelce tuto dávku přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům. To jako osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že její příjem osoby a osoby společně posuzované přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob. Jelikož žalobkyně nemá nárok na příspěvek na živobytí, mohla být u žalobkyně splněna pouze druhá podmínka pro přiznání doplatku na bydlení. Společný příjem žalobkyně a jejího syna byl v projednávané věci ve výši 9 400,76 Kč (rozdíl skutečného příjmu a odůvodněné náklady na bydlení, jež mohou dosahovat nejvýše 35% příjmu společně posuzovaných osob). Částka živobytí byla stanovena ve výši 6 275 Kč; 1,3 násobek pak činí 8 176 Kč (pozn. NSS: správně 8 157,50 Kč). Z toho je patrné, že společný příjem žalobkyně a jejího syna přesahuje 1,3 násobku částky živobytí, tudíž žalobkyně nesplnila ani jednu podmínku pro přiznání této dávky. Zbývající žalobní námitky proto soud vyhodnotil jako irelevantní.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti napadenému rozsudku **kasační stížnost**, v níž se dovolávala kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s“). Zopakovala, že pobírala starobní důchod, který ji v žádném případě nemůže stačit k pokrytí nákladů na bydlení, jež jsou vyšší, přičemž poukazovala na svůj věk a nepříznivý zdravotní stav. Měla za to, že byla osobou v hmotné nouzi, které náležel příspěvek na živobytí, tudíž měla nárok i na doplatek na bydlení. Dovozovala, že se soud nezabýval všemi žalobními argumenty a jejími důkazními návrhy. Při výpočtu částky živobytí nemohla být použita částka existenčního minima, jak vyplývá z příslušného ustanovení zákona, a to z důvodu jejího věku. Náklady na bydlení vypočtené soudem neodpovídají realitě. Spatřovala disproporci v tom, že některé částky soud započítává v reálné výši, jiné nikoli, přičemž nepřihlíží k sociální a životní situaci stěžovatelky.

[6] Stěžovatelka prostřednictvím soudem ustanoveného zástupce v podání ze dne 19. 1. 2018 dále uvedla, že její nárok měl být posouzen podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) a § 2 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dále brojila proti závěru žalovaného, že si může svůj příjem zvýšit prodejem nebo jiným využitím svého majetku, a to pozemku o výměře 1938 m^2, v obci Vinaře, jehož součástí je stavba, neboť to je vůči stěžovatelce z důvodu jejího nepříznivého zdravotního stavu nepřiměřeně tvrdé. Tuto nemovitost využívá k pěstování plodů a bylin, jež částečně přispívají k potlačování a zmírnění jejich zdravotních problémů.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil v přípisu ze dne 8. 2. 2018, v němž trval na tom, že nebyla splněna ani jedna podmínka pro přiznání dávky doplatek na bydlení podle ustanovení § 33 zákona o pomoci v hmotné nouzi, protože stěžovatelka neměla nárok na příspěvek na živobytí, a její příjem s příjmem společně posuzované osoby přesáhl částku 1,3 násobku částky živobytí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež splňuje podmínky obsažené v ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s., a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatelky v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná.**

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, které stěžovatelka fakticky rovněž uplatnila (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 As 7/2004 - 47). Nepřezkoumatelnost je natolik závažnou vadou rozhodnutí městského soudu, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatelka nenamítala, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud nezjistil, že by napadený rozsudek trpěl vadami, které podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu zakládají důvod nepřezkoumatelnosti, přičemž na její závěry ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod, pro stručnost odkazuje (viz. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75; rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73; rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74; rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130.

[11] Naplnění tohoto kasačního důvodu stěžovatelka dovozuje z toho, že se městský soud nezabýval jejími návrhy na přezkum jiných rozhodnutí žalovaného a nezabýval se posouzením toho, že splňuje podmínky dle ustanovení § 2 odst. 2 a 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi; k tomu je však nutné poukázat na to, že stěžovatelka zjevně vybočuje z předmětu soudního řízení. Je sice pravdou, že ve své žalobě ze dne 1. 6. 2015 napadala i další rozhodnutí žalovaného (a to ve věci doplatku na bydlení); tato část však byla městským soudem vyloučena k samostatnému řízení. Za takové situace se městský soud musel zabývat zákonností žalobou napadeného rozhodnutí a námitkami, které se jej týkají. Pokud se stěžovatelka dovolává aplikace ustanovení § 2 odst. 2 a 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, pak je nutné uvést, že městský soud důvodnost její žaloby (a jejího nároku na doplatek na bydlení) posuzoval primárně podle podmínek ustanovení § 33 téhož předpisu, přičemž seznal, že tyto podmínky splněny nebyly. To, zda je tento stěžejní závěr městského soudu, proti kterému stěžovatelka meritorně rovněž brojí, správný, je věcí posouzení naplnění kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[12] K posouzení naplnění kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. uvádí Nejvyšší správní soud následující:

[13] Za stěžejní pro uchopení kasační stížnosti považuje Nejvyšší správní soud za nutné určit, co je předmětem soudního řízení, a to právě s ohledem na petit žaloby (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2009, č. j. 7 Aps 2/2009 - 197). Tento předmět vymezila stěžovatelka ve své žalobě ze dne 1. 6. 2015 (poté, co část její

žaloby byla vyloučena k samostatnému projednání) tak, že brojí proti rozhodnutí žalovaného ve věci doplatku na bydlení. Tímto rozhodnutím bylo zjevně posuzováno, zda stěžovatelka splnila tam uvedené podmínky pro nárok na tuto dávku pomoci v hmotné nouzi. Tyto podmínky jsou přitom i podle závěru Nejvyššího správního soudu stěžejní. Podle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi přitom platí, že *„Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.“* S ohledem na výslovnou dikci citovaného ustanovení bylo proto nutné, aby se správní orgány (resp. městský soud) zabývaly tím, zda stěžovatelka buď získala nárok na příspěvek na živobytí, nebo zda jí lze tuto dávku přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům jako osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že její příjem osoby a osoby společně posuzované přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.

[14] Nejvyšší správní soud má přitom za to, že argumentace stěžovatelky dovolávající se aplikace ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) nebo § 2 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi je zcela irelevantní, neboť správní orgány v žádném případě nekonstatovaly, že by stěžovatelka nebyla osobou v hmotné nouzi, tj. že by obecně nespadala do osobní působnosti zákona o pomoci v hmotné nouzi, pouze konstatovaly, že nesplnila podmínky nároku na dávku doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 téhož předpisy, tudíž poukaz stěžovatelky na úvodní ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi je bezpředmětný. O významu citovaného ustanovení ostatně již byla stěžovatelka informována, jak vyplývá z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017 – 29, nebo ze dne 18. 4. 2018, č. j. 10 Ads 344/2017 - 42.

[15] K argumentaci stěžovatelky dovolávající se nemožnosti zvýšení příjmu využitím její nemovitosti v obci Vinaře Nejvyšší správní soud odkazuje na předchozí rozsudek ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017 – 29 týkající se obdobné námitky stěžovatelky (věc doplatku za bydlení téže stěžovatelky za jiné období), neboť v něm konstatoval, že *„Stěžovatelka vlastní nemovitost ve formě rozlehlé zahrady, jejíž součástí je zahradní chatka. I Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že pomocí této nemovitosti by stěžovatelka byla schopná si vlastním přičiněním zvýšit příjem. Nejedná se o nemovitost, jejíž prodej se nevyžaduje dle § 11 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť není využívána k bydlení, po stěžovatelce je tedy pro účely posouzení jejího nároku na příspěvek na živobytí možné vyžadovat, aby se pokusila tuto nemovitost prodat či pronajmout. Jak již uvedl městský soud, zdravotní přínos této nemovitosti je možné nahradit trávením volného času v přírodě. Nejvyšší správní soud považuje také za nutné upozornit na charakter dávek sociální pomoci, pod které příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení spadají…*
Dávky systému sociální pomoci jsou pomyslnou poslední záchranou pro osoby, které by se jinak ocitly zcela bez prostředků k zajištění základních životních potřeb. Do této kategorie však stěžovatelka zjevně nespadá. Ačkoliv její situace je jistě tíživá, jak již uvedl městský soud, stejně je tomu u většiny ostatních žadatelů o dávku sociální pomoci, kteří mnohdy žádným zhodnotitelným majetkem ani nedisponují.“ Byť tyto závěry Nejvyšší správní soud učinil ve

vztahu příspěvku na živobytí, jsou přenositelné i na nyní projednávaný případ týkající se doplatku na bydlení.

[16] Ke vztahu k argumentaci stěžovatelky poukazující na to, že její výdaje jsou vyšší než její příjmy a příjmy společně posuzované osoby (jejího syna), musí Nejvyšší správní soud poukázat na příslušné znění zákona o pomoci v hmotné nouzi, které rozlišuje mezi odůvodněnými náklady na bydlení dle ustanovení § 34 tohoto zákona (jichž se stěžovatelka dovolává) a přiměřenými náklady na bydlení, které představují odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 30% příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob, resp. 35% v hlavním města Praze. Příjem vypočtený podle ustanovení § 9 odst. 2 tohoto předpisu proto nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozuje stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující úpravu dle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi a odečítající přiměřené náklady na bydlení (maximálně ve výši 35% příjmu osoby společně posuzovaných). Zjednodušeně řečeno pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy (jak fakticky namítá stěžovatelka), ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují.

[17] V tomto směru je nutné opět odkázat na předchozí rozsudek 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017 – 29, v obdobné věci stěžovatelky, podle kterého *„K této námitce Nejvyšší správní soud znovu odkazuje na povahu dávek sociální pomoci a jejich pozici v systému sociálního zabezpečení České republiky, jakožto poslední záchrany před úpadkem do situace, v níž by jedinec nebyl schopen uspokojit své nejzákladnější potřeby. Tento charakter dávek se odráží v konstrukci zákona o pomoci v hmotné nouzi. Ten stanovuje pro účely posouzení nároku na příspěvek na živobytí, potažmo doplatek na bydlení, maximální možnou výši přiměřených nákladů na bydlení, tedy částku, kterou lze jako náklady na bydlení uznat. Tato konstrukce vychází z premisy, že v případě kdy má osoba nedostatek prostředků k zajištění základních životních podmínek, očekává se, že na bydlení bude vynakládat pouze přiměřenou částku, za kterou lze pořídit základní bydlení a nikoliv částku několikanásobně vyšší, neboť v takovém případě se bude jednat o bydlení nadstandardní, které však stát prostřednictvím systému sociálního zabezpečení není povinen dotovat.*
Pokud správní orgány nezohlednily skutečné výdaje, které stěžovatelka na bydlení vynakládá, postupovaly v souladu se zněním zákona. Ten jim jiný postup ani neumožňuje. Vysoké náklady na bydlení není možné zohlednit ani v rámci správního uvážení, neboť v takovém případě by se jednalo prakticky o obcházení textu a účelu zákona. Stejně tak pro účely posouzení příjmu stěžovatelky § 9 ani jiné ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi neumožňuje započítat záporný zůstatek na bankovním účtu.“

[18] V posuzované věci tedy bylo nutné znovu jen ověřit, zda stěžovatelka splnila podmínky ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tj. zda měla nárok na příspěvek na živobytí nebo zda jí lze tuto dávku přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům jako osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že její příjem osoby a osoby společně posuzované přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.

[19] Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje se závěry správních orgánů a městského soudu, že stěžovatelce nenáležel nárok na příspěvek na živobytí. Tuto dávku je totiž možné přiznat pouze tehdy, pokud se jedná o osobu v hmotné nouzi dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob – viz ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Příjem stěžovatelky a společně posuzované osoby (jejího syna) totiž byl v souladu s ustanovením § 9 zákona o pomoci v hmotné nouzi vypočten na částku 9 400,76 Kč (po provedení redukcí dle ustanovení § 9 odst. 1 téhož zákona a po odečtení přiměřených nákladů, které byly stanoveny ve výši jejich maximálního stropu, tj. 35% příjmu osoby a společně posuzované osoby, nikoli v celé výši odůvodněných nákladů na bydlení). Takto vypočtený příjem zjevně přesahuje částku živobytí společně posuzovaných osob (ve výši 6 275 Kč), která byla zjištěna jako součet existenčního minima stěžovatelky ve výši 2 200 Kč (podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. c) zákon o pomoci v hmotné nouzi ve spojení s ustanovením § 5 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu), navýšená o polovinu rozdílu mezi životním a existenčním minimem (dle ustanovení § 27 téhož předpisu, tj. o 470 Kč) a o 1 090 Kč z důvodu dietního stravování (dle ustanovení § 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve spojení s ustanovením § 1 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi) a částkou živobytí společně posuzované osoby (částka existenčního minima ve výši 2 200 Kč podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákon o pomoci v hmotné nouzi) navýšenou dle ustanovení § 27 téhož zákona (tj. ve vztahu k této společně posuzované osobě o 315 Kč).

[20] Pokud stěžovatelka poukazuje na to, že existenční minimum nelze použít u poživatele starobního důchodu, což je její případ, jak obecně upravuje ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimum, je nutné poukázat na to, že zákon o pomoci v hmotné nouzi se existenčního minima ve svých ustanoveních výslovně dovolává, tudíž je nutné je použít i ve vztahu ke stěžovatelce coby poživatelce starobního důchodu. Tato speciální právní úprava totiž má přednost (shodně Beck, P., Grunerová, I., Pavelková, M. Zákon o životním a existenčním minimu. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016, výklad k § 5; nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2008, č. j. 6 Ads 98/2008 - 53). Z takto provedeného výpočtu vyplývá, že stěžovatelka nárok na příspěvek na živobytí neměla.

[21] S ohledem na výši příjmu stěžovatelky a společně posuzované osoby takto vypočteného v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi (tj. nikoli v jeho skutečné výši) má Nejvyšší správní soud za to, že nebyla splněna ani druhá z alternativních podmínek dle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť i po stanovení 1,3 násobku živobytí je jejich příjem vyšší. Společný příjem stěžovatelky totiž činil částku 9 400,76 Kč (vypočtený stejně jako příjem pro účely posuzování dávky příspěvek na živobytí v souladu s ustanovením § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi), kdežto 1,3 násobek živobytí stěžovatelky byl vypočten na částku ve výši 8 157,50 Kč. Tudíž ani tato podmínka (resp. její část) nebyla v projednávané věci pro přiznání nároku na doplatek na bydlení splněna, a to bez ohledu na skutečnou výši příjmů a výdajů stěžovatelky, jak bylo výše opakovaně vysvětleno.

[22] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl. Jednání ve věci nenařizoval, neboť nařízení jednání přichází v úvahu zásadně v případě nutnosti provést dokazování (viz ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s.), což není posuzovaný případ.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalovaný, který měl ve věci úspěch, v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. však ve věci pomoci v hmotné nouzi nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[24] Stěžovatelce byl v řízení k jeho zastupování městským soudem ustanoven advokát, jeho odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí stát. Tato odměna byla určena za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (sepsání kasační stížnosti), ve výši stanovené podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 7 bod 3. advokátního tarifu, tj. ve výši 1 000 Kč. Dále byla ustanovenému zástupci přiznána náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby stanovená podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Jelikož ustanovený advokát doložil, že je plátcem DPH, zvyšuje se náhrada nákladů o částku této daně, tj. o 273 Kč. Celkem má tedy ustanovený zástupce stěžovatelky právo na odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 1 573 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu